

СТАВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА ЯПОНСЬКИХ ПІДЛІТКІВ ДО УРОКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Дмитро НЕКОТЕНЄВ, Ірина ТУРЧИК, Олена ШИЯН

*Львівський державний університет фізичної культури
Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти*

Метою нашого дослідження було проведення порівняльного аналізу ставлення учнів середнього шкільного віку України та Японії до уроку фізичної культури

Методи досліджень. Для вирішення поставленої мети застосовувалися аналіз та узагальнення науково-методичних джерел, сайтів мережі Інтернет, а також проведено анкетування школярів м. Львова. В основі дослідження була використана анкета, розроблена провідними фахівцями із порівняльних досліджень Японії та Англії в галузі фізичного виховання.

Анотація. Від формування позитивної мотивації до уроків фізичної культури значною мірою залежить якість засвоєння навчального матеріалу. Тому необхідним є порівняння ставлення учнів різних держав до уроку фізичної культури, що дасть можливість визначити системи фізичного виховання в світі, які найоптимальніше реалізують зазначене завдання

Проведений аналіз дозволяє стверджувати що: більшість учнів обидвох держав позитивно ставляться до уроку фізичної культури, що може бути свідченням фаховості проведення уроків фізичної культури; підлітки України мають властивість до завищення самооцінки рівня власної фізичної підготовленості у порівнянні з ровесниками з Японії; програма з фізичного виховання в Японії сприяє більш налагодженню міжпредметних зв'язків з предметами обов'язкового циклу у порівнянні з програмою України; програма занять з фізичної культури в Україні у меншій мірі у порівнянні з японською програмою з фізичної культури сприяє розвитку почуття колективізму.

Ключові слова: урок фізичної культури, підлітки, Японія, ставлення, міжпредметні зв'язки.

Прагнення незалежної української держави до інтеграції у світове співтовариство потребує вивчення зарубіжного досвіду у всіх сферах діяльності, в тому числі у сфері освіти. Фізичне виховання є органічною складовою частиною системи освіти дітей, служить всебічному розвитку школярів, їхній підготовці до самостійного життя. Поряд з цим, фізичне виховання сприяє здоровому способу життя, організації корисного дозвілля та активного відпочинку, розвитку та відновлення фізичних сил, реабілітації та корекції здоров'я, вихованню позитивних моральних та вольових якостей [2].

Від формування позитивної мотивації до уроків фізичної культури значною мірою залежить якість засвоєння навчального матеріалу.

Тому необхідним є порівняння ставлення учнів різних держав до уроку фізичної культури, що дасть можливість визначити системи фізичного виховання в світі, які найоптимальніше реалізують зазначене завдання. Аналіз літератури дозволяє стверджувати про відсутність таких праць з порівняння ставлення учнів до фізичної культури України та Японії.

Нас зацікавила система освіти в Японії, яка на думку науковців України [3], демонструє дивовижну здатність вбирати в себе передові педагогічні ідеї, трансформуючи їх в ефективні освітні моделі. Японським педагогам вдається поєднувати західні новації з національним менталітетом (духом колективізму, відчуттям приналежності до того чи іншого соціуму тощо), що дозволяє нейтралізувати можливий у таких випадках опір змінам. Саме процес постійного оновлення освіти й забезпечує її високу конкурентоздатність, що є так важлива для сучасної системи освіти України.

Японія, це країна, де середня тривалість життя населення є одна з найвищих у світі (86 для жінок, 77 для чоловіків) у порівнянні з Україною (жін 63, чол 60).) [5]. Відомо, що головним чинником від якого залежить довготривалість життя є ведення здорового способу життя, підвалини якого закладаються саме у шкільному віці. Тому формування позитивного ставлення до фізичного виховання і спорту на думку багатьох як українських так і японських фахівців є важливою проблемою сучасної школи.

Метою нашого дослідження було провести порівняльний аналіз ставлення учнів середнього шкільного віку України та Японії до уроку фізичної культури

Організація досліджень. Для вирішення поставленої мети застосовувалися аналіз та узагальнення науково-методичних джерел, сайтів мережі Інтернет, а також проведене анкетування школярів м. Львова. В опитуванні брало участь 100 учнів 8-х класів ЗСШ 73 та Сихівської гімназії. В основі дослідження була використана анкета, розроблена провідними фахівцями із порівняльних досліджень Японії та Англії в галузі фізичного виховання.

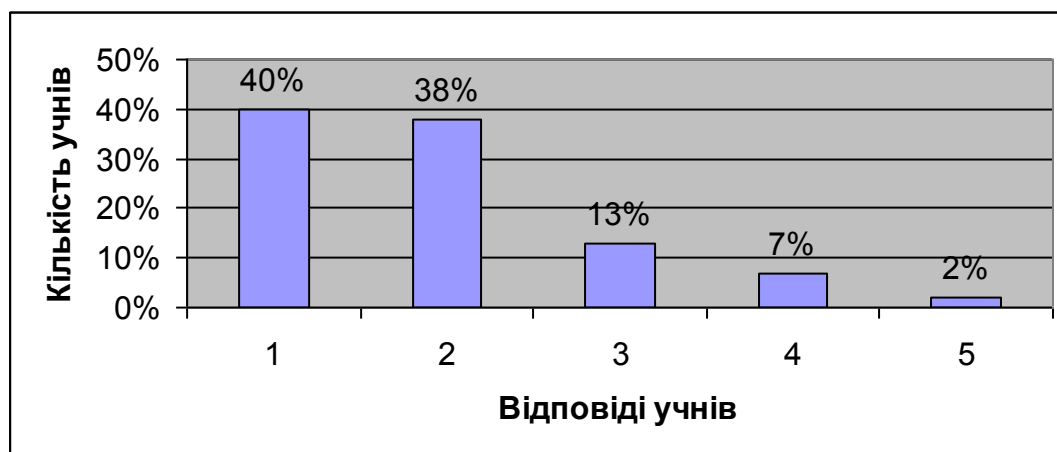
Результати дослідження.

Ретроспективний аналіз системи фізичного виховання Японії свідчить, що стан становлення та розвитку системи фізичної культури на різних історичних етапах були тісно пов'язані з еволюцією середньої освіти у цілому. Реформування ж освіти на сучасному етапі характеризується переходом від замкнутої національної систем освіти до відкритої, зростанням індивідуалізації навчального процесу, перетворення Інтернету на глобальний освітній простір, посиленою увагою до вивчення світових мов.

Урок фізичної культури в Японії є обов'язковим предметом поруч з такими дисциплінами як: англійська мова, математика, японська мова, суспільствознавство, природничі науки, іноземна мова, ведення домашнього господарства, уроку безпеки життєдіяльності, праці, декоративно-прикладного мистецтва, музики та інформаційних технології. Кількість уроків фізичної культури залежить від віку та статі [6]. Так у початковій школі є три обов'язкові уроки, як для дівчат так і для хлопчаків, у підлітковому віці для хлопців – 4, у дівчат лише 2, а у старшошкільному кількість занять для обидвох статей складає 3. Проте у цьому віці додатково вводиться 1 урок з здорового способу життя і теоретичний курс лекцій. Окрім обов'язкових існують і факультативні заняття в спортивних секціях, які також розглядаються як частина загальноосвітньої програми. Найпоширенішими видами діяльності на уроках фізичної культури є: загальнорозвиваючі вправи, гімнастичні вправи, легка атлетика, плавання, ігри з м'ячем, танці (для молодшої школи), вправи спрямовані на розвиток рівня фізичної підготовленості (ритмічна гімнастика), індивідуальні види спорту, командні види спорту, єдиноборства, танці для старшої школи [1].

Окрім практичного виконання вправ у школах Японії оцінюється теоретичний рівень засвоєння знань.

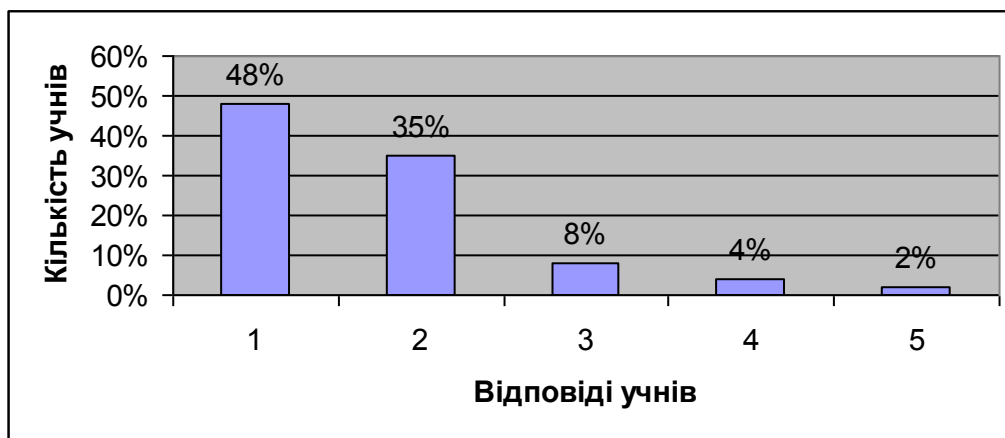
У результаті аналізу літературних джерел [4] було виявлено, що більшість школярів Японії (78%) ставляться позитивно до уроку фізичного виховання в школі (рис. 1).

1 – любите ; 2 – подобається ; 3 – не знаю ; 4 – не подобається ; 5 – ненавидите.

Рис. 1. Ставлення японських школярів до уроку фізичної культури

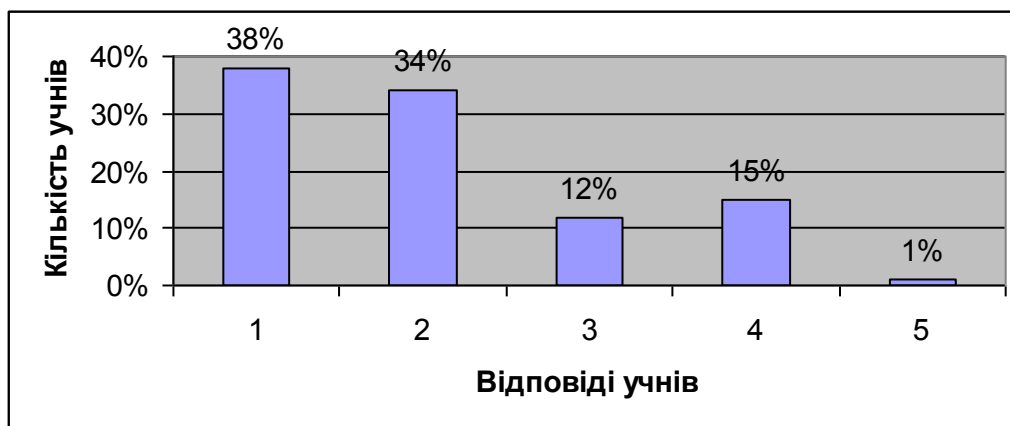
Кількість ж українських учнів, які погоджуються з думкою ровесників з Японії є дещо більшою (рис. 2) (83%). Як бачимо школярі обидвох держав люблять урок фізичної культури.

1 – любите ; 2 – подобається ; 3 – не знаю ; 4 – не подобається ; 5 – ненавидите.

Рис. 2. Ставлення українських школярів до уроку фізичної культури

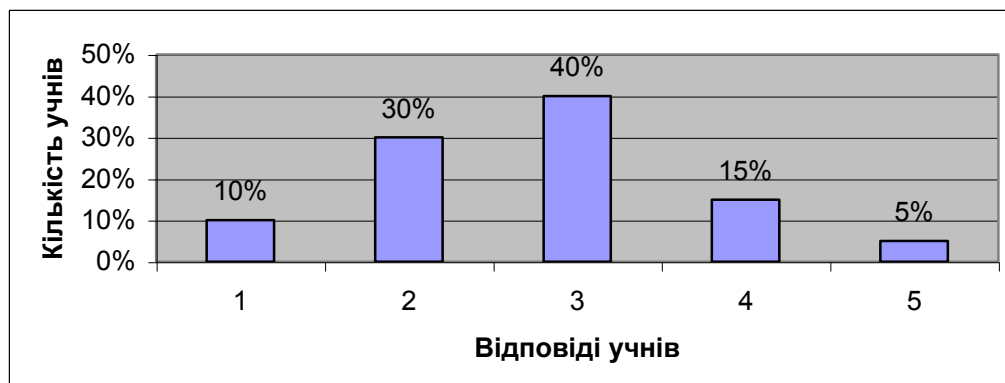
Аналізуючи запитання нашої анкети “Як Ви оцінюєте свою підготовленість з предмету фізичної культури” були отримані цікаві дані. Так 38% (рис. 3) українських школярів оцінюють свою підготовленість як відмінну, проти лише 10% у Японії (рис. 4).

1 – відмінна ; 2 – добра ; 3 – не знаю ; 4 – не дуже добра ; 5 – погана.

Рис. 3. Оцінка підготовленості з предмету фізичної культури українських школярів.

34% школярів України вважають доброю і 30% відповідно у Японії. Хоча як свідчать результати тестування фахівців у більшості українських підлітків спостерігається недостатній рівень фізичної підготовленості.

1 – відмінна ; 2 – добра ; 3 – не знаю ; 4 – не дуже добра ; 5 – погана.

Рис. 4. Оцінка підготовленості з предмету фізичної культури японських школярів.

На нашу думку це свідчить про необхідність кращої підготовки українських учнів до самооцінювання та оцінювання інших. Результати відповідей ровесників з Японії, можливо пояснюються високою самокритичністю та відповідальністю за сказане з боку японських школярів, зумовлено традиційними духовними цінностями Японії.

Складним завданням у навчальних програмах з фізичного виховання обох держав залишається налагодження міжпредметних зв'язків. Нам було цікаво порівняти як навчальні програми з фізичного виховання в Японії та Україні формують бачення ролі фізичного виховання для засвоєння інших предметів.

Найбільш тісні міжпредметні зв'язки уроку фізичної культури, на думку японських школярів є з такими предметами як: праця (20%), музика та урок безпеки життєдіяльності (по 9%) (рис. 5)

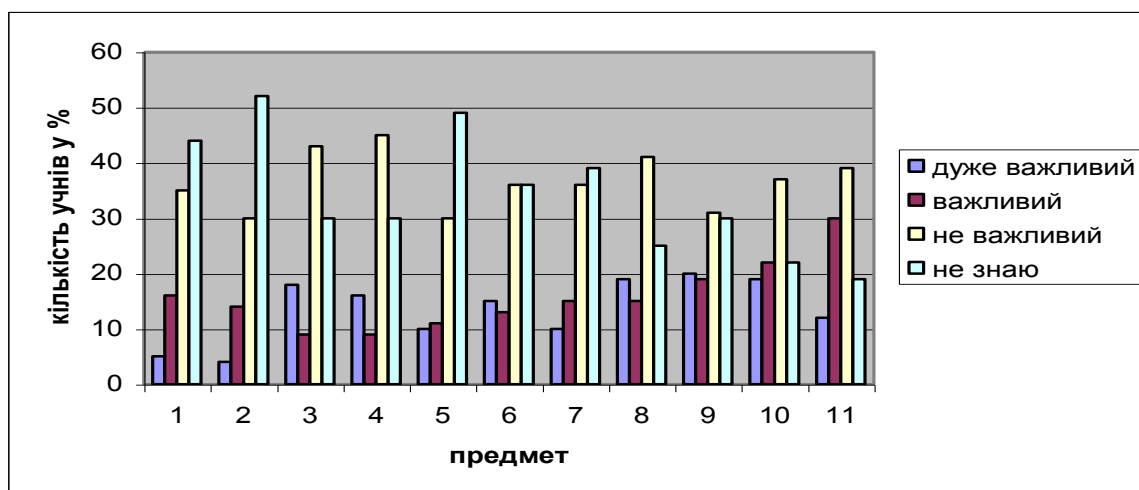

Рис. 5. Міжпредметні зв'язки фізичної культури на думку японських школярів.

Примітка: 1 – англійська мова, 2 – математика 3 – японська мова, 4 суспільствознавство, 5 – природничі науки, 6 – іноземна мова, 7 – ведення домашнього господарства, 8 – уроку безпеки життєдіяльності, 9 – праці, 10 – музики, 11 – інформаційних технології

Порівнявши дані отримані нами з результатами анкетування фахівців Японії встановлено, що частка школярів України, які вважають предмет фізичної культури дуже важливим і важливим для засвоєння інших предметів навчальної програми є значно меншою порівняно з Японією (рис. 6 і рис. 7). Так лише 5% школярів України вважає предмет фізичної культури дуже важливим проти 8% в Японії, і важливим відповідно 13% проти 21%. Найбільш тісний зв'язок українські учні відзначають між предметом фізична культура і праця (14%), а також з природничими науками та музикою (по 8%) (рис. 6).

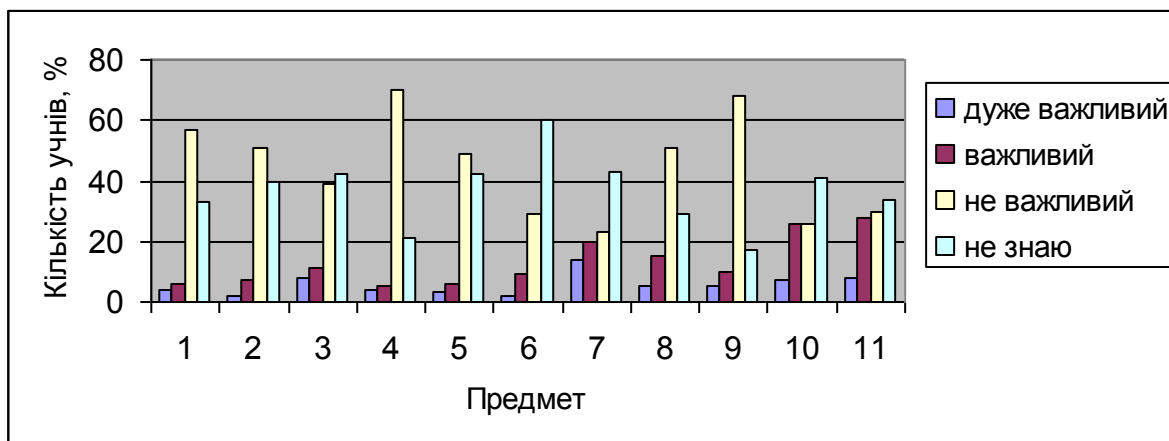

Рис. 6. Міжпредметні зв'язки фізичної культури на думку українських школярів

Примітка: 1 – українська мова, 2 – математика, 3 – природничі науки, 4 – історія, 5 – іноземна мова, 6 – громадянська освіта, 7 – праця, 8 – географія, 9 – релігія, 10 – мистецтво, 11 – музика.

Наступним запитанням мало на меті виявити спільності та відмінності у баченні мети і завдань уроку фізичної культури у школах обох держав. Так на думку більшості японських школярів пріоритетними завданнями є: зміцнення здоров'я (83%), формування почуття колективізму (72%) та підготовка до участі у спортивних змаганнях (65%) (рис. 7).

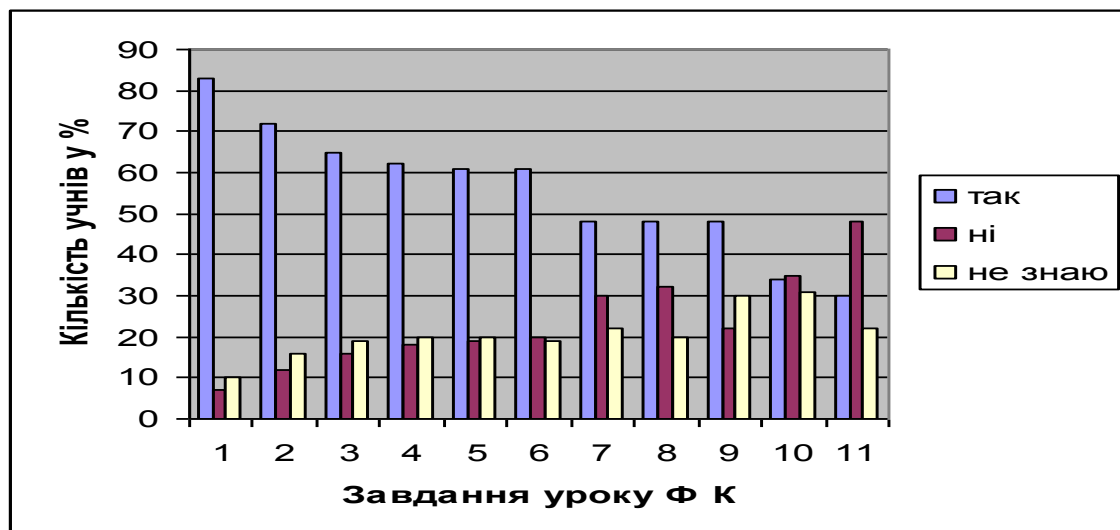

Рис. 7. Завдання уроку фізичної культури в школі на думку японських школярів

Примітка: 1 – зміцнення здоров'я; 2 – формування почуття колективізму; 3 – підготовка до участі у спортивних змаганнях; 4 – розвиток основних фізичних якостей та рухових здібностей; 5 – виховання почуття патріотизму до власної школи; 6 – формування дружніх відносин в класі; 7 – виховання власної гідності; 8 – формування мотивації до відвідування школи; 9 – виховання почуття взаємоповаги та взаємодопомоги; 10 – формування сприятливої емоційно – психологічної атмосфери; 11 – здійснення міжпредметних зв'язків (сприяє засвоєнню інших предметів навчальної програми).

В школах м. Львова, (рис. 8) згідно досліджень найбільше голосів, як і на думку японських школярів, отримало завдання зміцнення здоров'я (94%), друге місце посіло підготовка до участі у спортивних змаганнях (88%) і третє розвиток основних фізичних якостей та рухових здібностей (80%).

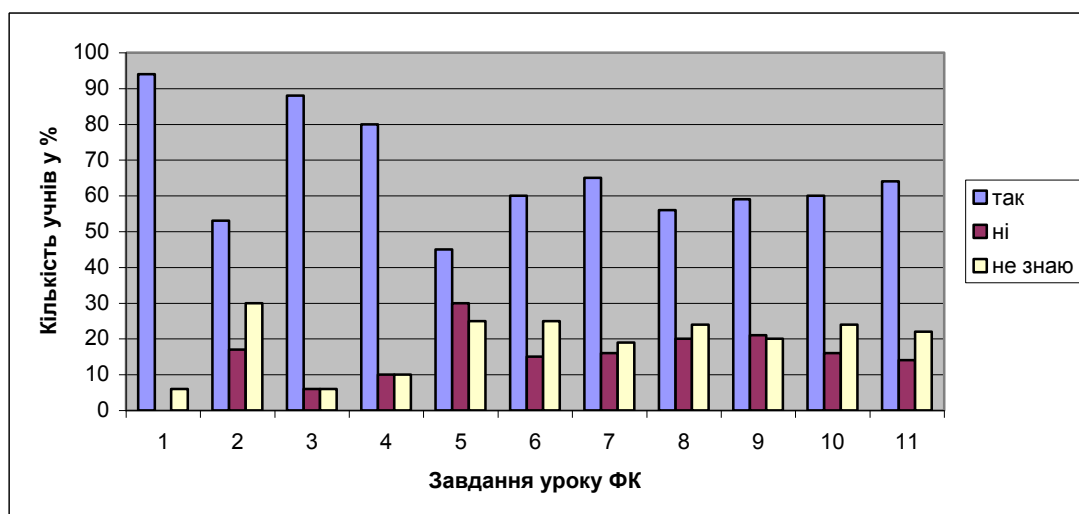

Рис. 8. Завдання уроку фізичної культури в школі на думку українських школярів.

Примітка: 1 – зміцнення здоров'я; 2 – формування почуття колективізму; 3 – підготовка до участі у спортивних змаганнях; 4 – розвиток основних фізичних якостей та рухових здібностей; 5 – виховання почуття патріотизму до власної школи; 6 – формування дружніх відносин в класі; 7 – виховання власної гідності; 8 – формування мотивації до відвідування школи; 9 – виховання почуття взаємоповаги та взаємодопомоги; 10 – формування сприятливої емоційно – психологічної атмосфери; 11 – здійснення міжпредметних зв'язків (сприяє засвоєнню інших предметів навчальної програми).

Отже, як бачимо школярі обох країн розуміють основну мету занять фізичними вправами. Цікавим що спільним є розуміння уроку фізичного виховання, як уроку, що готує до спортивних змагань. Проте, школярі Японії ще однією важливою метою вважають формування почуття колективізму (72%), проти (53%) українських школярів, які поставили зазначене завдання аж на передостаннє 9 місце.

Відмінність, пояснюється тим, що японське суспільство, протягом довгих віків було зорієнтоване на цінності колективу, тобто формування почуття колективізму, було чи не одним з найголовніших завдань системи освіти загалом. Програма з фізичного виховання не є виключенням де пріоритетним завданням було налагодження співпраці у колективі. До сьогодні у школах Японії більше уваги надають залученню учнів до планування, організації та проведення спортивних заходів у школі.

Висновки

Таким чином проведений аналіз дозволяє стверджувати що:

1. Більшість учнів обидвох держав позитивно ставляться до уроку фізичної культури, що може бути свідченням фаховості проведення уроків фізичної культури.
2. Підлітки України мають властивість до завищення самооцінки рівня власної фізичної підготовленості у порівнянні з ровесниками з Японії.
3. Програма з фізичного виховання в Японії сприяє більш налагодженню міжпредметних зв'язків з предметами обов'язкового циклу у порівнянні з програмою України.
4. Програма занять з фізичної культури в Україні у меншій мірі у порівнянні з японською програмою з фізичної культури сприяє розвитку почуття колективізму.

Література

1. Гуськов С., Зотова А. Физическое воспитание в школах зарубежных стран. – М., 2001. – 252 с.
2. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту/ Затв. указом президентом України №1148 від 28.09.2004. – К., 2004. – 15 с.
3. Пуховська Л. Сучасні підходи до професіоналізму вчителя в різних освітніх системах // Шлях освіти. – 2001. – №1. – С. 20 – 24.
4. Dismore H., Bailey R., Izaky T. (2004) Children and young peoples' views of their engagement and participation in Physical Education and school sport, LSA paper, 16
5. Health people / (www.hp.uk.net) (20.05.2006)
6. Education in Japan / (www.ed.world) (25.05.2006)

ОТНОШЕНИЕ УКРАИНСКИХ И ЯПОНСКИХ ПОДРОСТКОВ К УРОКУ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ

Дмитрий НЕКОТЕНЕВ, Ирина, ТУРЧИК, Елена ШИЯН

Львовский государственный университет физической культуры

Львовский областной институт последипломного педагогического образования

Целью нашего исследования было проведение сравнительного анализа отношения учеников среднего школьного возраста Украины и Японии к уроку физической культуры

Методи досліджень. Для рішення поставленої цілі застосовувались аналіз і узагальнення науково методических джерел, сайтів мережі Інтернет, а також проведено опитування школярів г. Львова. В основі дослідження була використана анкета, розроблена керівними фахівцями по порівняльним дослідженням Японії і Англії в галузі фізического виховання.

Анотація. Від формування позитивної мотивації до урокам фізическої культури в значительній мірі залежить якість засвоєння навчального матеріалу. Тому необхідним є порівняння ставлення учнів різних держав до уроку фізическої культури, що дасть можливість визначити системи фізического виховання в світі, які найбільш оптимально реалізують зазначене завдання.

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що: більшість учнів обох держав позитивно ставляться до уроку фізическої культури, що може бути свідченням професіональності проведення уроків фізическої культури; підлітки України мають властивість завищення самооцінки рівня власної фізическої підготовленості в порівнянні з ровесниками з Японії; програма з фізического виховання в Японії сприяє більш налагодженню міжпредметних зв'язків з предметами обов'язкового циклу в порівнянні з програмою України; програма занять з фізическої культури в Україні в меншій ступені в порівнянні з японською програмою з фізическої культури сприяє розвитку почуття колективізму.

Ключові слова: урок фізическої культури, підлітки, Японія, ставлення, міжпредметні зв'язки.

ATTITUDE OF THE UKRAINIAN AND JAPANESE TEENAGERS IS TOWARD THE LESSON OF PHYSICAL CULTURE

Dmytro NEKOTENEV, Iryna TURCHYK, Olena SHYYAN

*Lviv State University of Physical Culture
Lviv Regional Institute of Posteducational Pedagogical Education*

The aim of our research was conducting of comparative analysis of relation of students of middle school ages of Ukraine and Japan to the lesson of physical culture

Materials and methods. For the decision of the put purpose an analysis and generalization of scientifically methodical sources, sites of network was used the Internet, and also the questionnaire of schoolboys of Lvov is conducted. A questionnaire, developed leading specialists on comparative researches of Japan and England in sphere of physical education, was utilized in basis of research.

Abstract. From forming of positive motivation to the lessons of physical culture quality of mastering of educational material depends to a great extent. That is why a necessity is comparison of relation of students of the different states to the lesson of physical culture which will enable to define the systems of physical education in the world, which realize the noted task most optimum

The conducted analysis allows to assert that: held most students of both state positively behave to the lesson of physical culture which can be the certificates of professionalness of conducting a lesson physical culture; teenagers of Ukraine are a characteristic to overstating of self-appraisal of level of own physical preparedness in comparing to the persons of the same the age from Japan from physical education in Japan instrumental in more adjusting of intersubject connections with the articles of obligatory cycle in comparing to the program of Ukraine; program employments from a physical culture in Ukraine in less degree in comparing to the Japanese program from a physical culture assists development of sense of collectivism.

Key words: lesson of physical culture, teenagers, Japan, attitude, intersubject connection.